

*Основенко Марія Андріївна,
студентка, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: Любовець Олена Миколаївна,
доктор історичних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ГІБРИДНА ДИПЛОМАТІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА: ЯК РОСІЯ ВИКОРИСТОВУЄ ПЕРЕГОВОРИ В РОЛІ ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ МАНІПУЛЯЦІЇ

Сучасні міжнародні відносини дедалі більше зазнають впливу нетрадиційних методів ведення дипломатії, серед яких особливе місце займає гібридна дипломатія. Це явище поєднує класичні дипломатичні підходи з дезінформацією, політичним тиском і маніпуляціями громадською думкою. Одним із найбільш показових прикладів застосування гібридної дипломатії є діяльність Російської Федерації, яка використовує переговорний процес не лише як інструмент досягнення компромісу, а й як механізм маніпуляції, спрямований на досягнення власних стратегічних цілей.

Гібридна дипломатія – це стратегія ведення міжнародних відносин, що поєднує класичні дипломатичні методи з агресивними інформаційними та психологічними впливами, зокрема дезінформацією, політичним тиском, економічним шантажем і пропагандою.

Особливо яскраво це проявляється у стратегії Російської Федерації, яка використовує переговорні процеси не для досягнення мирних рішень, а як механізм гібридної дипломатії, що доповнює її військову агресію та інформаційну війну.

Переговори стали для керівництва Росії інструментом маніпуляції, який виконував кілька завдань. По-перше, затягування процесу дозволяло РФ перегрупувати свої війська, адаптувати стратегію та водночас вводити в оману західних партнерів України. По-друге, інформаційний супровід переговорів у російських державних медіа був спрямований на дискредитацію України, зображення її як ненадійного партнера, який нібито не хоче миру. [1, ст.120]

Росія використовує дипломатію не для досягнення реального миру, а як механізм затягування часу. Під час Мінських угод 2014–2015 років адміністрація Росії імітувала переговорний процес, продовжуючи підтримку бойовиків на Донбасі та використовуючи цей час для зміцнення своїх позицій. У 2022 році тактика повторилася: Москва брала участь у перемовинах, але водночас нарощувала військову агресію та проводила активну інформаційну кампанію, намагаючись переконати світ у своїй «конструктивності». [2, ст.31]

Адміністрація Кремля поширювала меседжі про необхідність поступок з боку України, апелюючи до «втоми» європейських суспільств від війни та

економічних наслідків санкцій. Це створювало додатковий тиск на західних лідерів, стимулюючи дискусії про можливість «мирних ініціатив», які фактично означали б заморожування конфлікту на умовах країни-агресорки.

Під час переговорів Росія використовувала тактику дезінформації, навмисно поширюючи неправдиві дані щодо своїх намірів. Наприклад, на початку березня 2022 року, коли РФ нібито демонструвала готовність до компромісів, її війська готувалися до ескалації бойових дій та масових злочинів, як це сталося в Бучі. [2, ст.32]

Це підтверджує, що для Росії переговори є не інструментом пошуку рішень, а складовою гібридної війни, яка дозволяє створювати ілюзію дипломатичного процесу, одночасно реалізуючи силові сценарії. [2, ст.33]

Державні ЗМІ, соціальні платформи та бот-мережі перетворилися на потужні інструменти впливу, які Росія активно використовує для просування своїх інтересів, особливо в контексті міжнародних переговорів. РФ застосовує ці ресурси для формування вигідної інтерпретації переговорних процесів, маніпулюючи громадською думкою як у середині країни, так і за її межами. [4, ст.13]

Росія давно зрозуміла, що контроль над інформацією — це не просто управління медійним простором, а ключ до впливу на політичні процеси. Державні медіа, такі як «RT» та «Sputnik», стали основними каналами для поширення пропаганди, в тому числі й у контексті міжнародних переговорів. Через ці канали Росія формує наративи, що сприяють її інтересам, намагаючись переконати міжнародну спільноту в «миролюбних» намірах Кремля, одночасно дискредитуючи опонентів і нав'язуючи своє трактування подій. Наприклад, під час переговорів між Україною і Росією у 2022 році ці медіа активно висвітлювали позицію країни-агресорки про те, що саме Україна та її західні партнери винні у затягуванні конфлікту, а Росія нібито готова до мирного процесу, хоча її агресія тривала безперервно. [2, ст.26]

Крім того, Росія широко використовує бот-мережі для маніпулювання інформаційними потоками. Ці штучно створені акаунти, які працюють через соціальні мережі, активно просувають кремлівську пропаганду, розповсюджуючи вигідні Росії наративи, поширюючи фейки. Соціальні платформи також відіграють важливу роль у просуванні вигідних Росії інтерпретацій переговорів. Адміністрація РФ використовує їх для дезінформаційних кампаній, поширюючи інформацію, яка підриває довіру до офіційних джерел та міжнародних організацій. [3, ст.60]

Отже, гібридна дипломатія, що поєднує традиційні методи переговорів з елементами дезінформації, маніпуляцій та політичного тиску, стала важливим інструментом зовнішньої політики Росії в умовах сучасних міжнародних конфліктів.

Література:

1. Білоусов, М. В., Алєйник, В. Г. (2023). Російська гібридна війна: загрози і кібервиклики для європейської інформаційної безпеки. Регіональні студії. No33. С.119–125.
2. Галіпчак, В. (2023). Інформаційна війна як складова гібридної війни в умовах російської агресії. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. No15 (1). С.26–32.

3. Жаровська І., Ортинська Н. Інформаційна війна як сучасне глобалізаційне явище. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». Т. 7, № 2. 2020. С. 56-61.

4. Сашук, Г. М., Рихлік, В. А. (2022). Інформаційний складник гібридної війни Росії проти України. Політологічний вісник КНУ ім. Т. Шевченка. No89. С.133–146.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.